

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 23/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vaškom, advokátska kancelária, Ľ. Podjavorinskej 3, Prievidza, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé rozhodnutie veci podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. júna 2017 sp. zn. 6 Co/185/2017-339 (správne má byť č. k. 6 Co 185/2017-373, pozn.) porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. júna 2017 sp. zn. 6 Co/185/2017-339 (správne má byť č. k. 6 Co 185/2017-373, pozn.) sa zrušuje a vec sa súdu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne so sídlom Námestie sv. Anny 28, 911 50 Trenčín je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] (správne má byť [REDAKOVANÉ], pozn.) z titulu primeraného finančného zadostučinenia sumu 10.000,- EUR... a nahradiť mu trovy právneho zastúpenia v sume 706,16 EUR... do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Ako to zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľ bol ako žalobca stranou civilného sporového konania vedeného Okresným súdom Prievidza (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 242/2009, v ktorom sa proti žalovanému [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), domáhal určenia, že pracoval u žalovaného v čase od 1. júla 1980 do 30. apríla 2007 za podmienok vzniku chorôb z povolania, a to choroby z vibrácií – ochorenia kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobených vibráciou v zmysle položky č. 28 prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a choroby z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín v zmysle položky č. 29 prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Sťažovateľ žalobu odôvodnil tým, že od 1. júla 1980 pracoval ako baník v podzemí hlbinej bane v rôznych pracovných zaradeniach, často išlo o práce vo vlhku a chlade, inokedy zase v horúčavách a prievane, pri práci často dochádzalo k manipulácii s nadlimitnými bremenami, práca bola často vo vynútených polohách v stiesnenom priestore, pracoval aj s vibračnými nástrojmi a v hluku – teda v riziku vzniku viacerých chorôb z povolania. Dlhodobá práca v týchto rizikách sa prejavila na zdravotnom stave sťažovateľa, čo bolo konštatované aj po vyšetrení v Nemocnici s poliklinikou Prievidza, poliklinickom oddelení klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie v lekárskej správe č. 756/2007 z 2. apríla 2007 a sťažovateľovi bolo priznané ohrozenie chorobou z povolania (choroba z vibrácií, ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev

a nervov končatín spôsobené vibráciou) s dátumom prvého zistenia 20. decembra 2006. Následne bol sťažovateľ preradený na práce v podzemí na ľahkej údržbe. V septembri 2008 bol sťažovateľ hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica, kde bolo v lekárskej správe č. 731/08 z 23. septembra 2008 konštatované, že pracoval v riziku hluku, prachu a vibrácií. Pretože Celoslovenská komisia pre posudzovanie chorôb z povolania sťažovateľovi 9. marca 2009 chorobu z povolania nepriznala s odôvodnením, že nepracoval za podmienok možného vzniku choroby, podal žalobu na okresnom súde.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 16 C 242/2009-339 zo 16. februára 2017 žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ v konaní *„ničím nepreukázal, že by si uplatňoval voči Sociálnej poisťovni akékoľvek nároky v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, preto podľa názoru súdu nepreukázal ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení práva“*. Zároveň poukázal na to, že *„proces priznania choroby z povolania vo svojej podstate nie je procesom súkromnoprávnej povahy, ale procesom verejnoprávnym“*. Ako to ďalej z odôvodnenia rozsudku č. k. 16 C 242/2009-339 zo 16. februára 2017 vyplýva, výsledky vykonaného dokazovania okresný súd vyhodnotil tak, že sťažovateľ ako žalobca nepreukázal, že by pracoval u žalovaného v čase od 1. júla 1980 do 30. apríla 2007 za podmienok vzniku tvrdenej choroby z povolania. Tento záver okresný súd založil najmä na znaleckých posudkoch [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Vychádzal z toho, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo iba to, že sťažovateľovi bolo hlásením z 2. apríla 2007 oznámené len ohrozenie chorobou z povolania s dátumom prvého zistenia 20. decembra 2006. Správnosť záveru, že k 2. aprílu 2007 bolo ochorenie sťažovateľa len v štádiu ohrozenia chorobou z povolania potvrdila v znaleckom posudku č. 1/2014 [REDAKOVANÉ], ktorá uviedla, že prvé príznaky ochorenia, ktoré viedli neskôr k hláseniu ochorenia chorobou z povolania, sa objavili u sťažovateľa 20. decembra 2006 a subjektívne príznaky, objektívny nález, laboratórne prístrojové i konziliárne vyšetrenia u špecialistov potvrdili poškodenie zdravia žalobcu a podľa znalkyne závery tohto hlásenia boli objektívne. Aj znalec z odboru hygieny práce [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku č. 1/2016 z 12. júla 2016 uviedol, že pri

šetrení podmienok výkonu práce je zásadným údaj – dátum objektívneho vyšetrenia, pri ktorom bolo po prvýkrát verifikované posudzované ochorenie vrátane závažnosti poruchy (v prípade sťažovateľa v zhode s konštatovaním [REDAKOVANÉ] bolo toto vyšetrenie vykonané 20. decembra 2006), čo znamená, že k 20. decembru 2006 boli u sťažovateľa splnené klinické kritériá len pre ohrozenie chorobou z povolania, nie pre chorobu z povolania (v opačnom prípade by totiž nepochybne bola hlásená choroba z povolania a zároveň sťažovateľ bol od 9. mája 2007 preventívne preradený na inú prácu mimo rizika dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín a vibrácií prenášaných na horné končatiny práve z dôvodu jeho ohrozenia chorobou z povolania). Pokiaľ od 9. mája 2007 sťažovateľ už nesporne nepracoval za rizikových pracovných podmienok vo vzťahu k zisteným ochoreniam, nemôže za predpokladu, že klinické kritériá boli pri prvom objektívnom vyšetrení splnené len pre ohrozenie chorobou z povolania, dosiahnuť na chorobu z povolania (prípadné neskoršie zhoršenie zdravotného stavu sťažovateľa môže byť hodnotené potom už len ako všeobecná choroba). Znalec zdôraznil, že na to, aby zistené ochorenie sťažovateľa mohlo byť uznané ako choroba z povolania, musia byť súčasne splnené tri základné podmienky: klinické, hygienické kritériá, profesionalita a umiestnenie v zozname chorôb z povolania, čo vo veci sťažovateľa splnené nebolo. Okresný súd vychádzajúc z týchto záverov znalcov a zohľadniac výsledky ďalšieho vykonaného dokazovania uzavrel, že sťažovateľ v konaní nepreukázal, že do 30. apríla 2007 pracoval u žalovaného za podmienok vzniku sťažovateľom uvedených chorôb z povolania, pretože k 2. aprílu 2007 mu bolo hlásené len ohrozenie chorobou z povolania a pokiaľ po tomto dni, resp. po preradení na inú prácu pre ohrozenie chorobou z povolania, došlo k zhoršeniu zdravotného stavu sťažovateľa, toto môže byť hodnotené len ako všeobecná choroba.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 24. februára 2017 odvolanie a navrhol odvolaciemu súdu, aby prvostupňový rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. V odvolaní poukázal na to, že okresný súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, pretože nebol ničím preukázaný záver, že sťažovateľ nespĺňa kritéria pre priznanie choroby z povolania, keďže zo záverov Celoslovenskej komisie pre posudzovanie chorôb z povolania zo 4. marca 2009 je nesporné, že choroba z povolania nebola priznaná z dôvodu, že sťažovateľ nepracoval za podmienok vzniku tejto choroby

z povolania, čo však nie je pravda a v súdnom konaní bol nesporne preukázaný opak tohto tvrdenia. Podľa názoru sťažovateľa zo znaleckého posudku [REDACTED] jednoznačne vyplýva, že u žalovaného pracoval za podmienok, ktoré sú v priamej súvislosti s jeho zdravotnými problémami, počas práce v bani bol vystavený vibráciám prenášaným na ruky i jednostrannej a nadmernej záťaži horných končatín a toto ochorenie malo byť hlásené ako choroba z povolania z vibrácií. Obdobne aj znalecký posudok [REDACTED] [REDACTED] potvrdil, že sťažovateľ u žalovaného pracoval za podmienok, v ktorých boli prekračované najvyššie prípustné hodnoty vibrácií. Znalec tiež potvrdil neobjektívnosť a spornosť záverov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Prievidza, ktoré sú formálne, vychádzajú len z podkladov, ktoré predložil žalovaný, bez akejkoľvek objektivizácie, resp. ich kontroly. Pokiaľ okresný súd konštatoval, že sťažovateľ si žiadne nároky neuplatnil v Sociálnej poisťovni, toto konštatovanie žiadnym spôsobom nesúvisí s podanou žalobou a je absolútne nelogické a právne bezvýznamné, pretože sťažovateľ nemal žiadny titul, ani skutkový, ani právny, aby si mohol nejaký nárok uplatniť priamo proti Sociálnej poisťovni, ktorá vlastne jednotlivé nároky plní a vypláca za zamestnávateľa z titulu jeho zákonnej zodpovednosti za pracovný úraz, resp. chorobu z povolania. V tejto situácii si sťažovateľ svoje právo na súdnu ochranu mohol uplatniť len na všeobecnom súde. Sťažovateľ v odvolaní zdôraznil, že okresný súd pri dokazovaní a hodnotení dôkazov postupoval nekorektne, nezákonne, pretože žalobu zamietol, hoci v prospech sťažovateľa svedčili všetky dôkazy vrátane znaleckých posudkov.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého okresný súd vec správne právne posúdil a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami hodnotenia dôkazov.

6. Rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 242/2009-339 zo 16. februára 2017 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 nadobudol právoplatnosť 14. augusta 2017.

7. Sťažovateľ sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 odôvodnil tým, že krajský súd rozhodol v rozpore so zákonom i zisteným skutkovým stavom, najmä výsledky znaleckého dokazovania posúdil v rozpore s ich závermi. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je formalistické, nelogické, nezodpovedá súdnej praxi. Sťažovateľ poukázal na to, že v priebehu konania boli vypracované tri znalecké posudky, ktorých závery sú jednoznačné, a bolo nimi preukázané, že sťažovateľ nesporne pracoval za podmienok vzniku choroby z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín a jeho zdravotné problémy spĺňajú kritéria pre hlásenie choroby z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín. V priebehu konania sa vo veci vyjadrila Celoslovenská komisia pre posudzovanie chorôb z povolania listom z 20. februára 2014 a celkom bezdôvodne zotrvala na svojich záveroch, no vyjadrila sa i znalkyňa [REDACTED] listom zo 17. mája 2014. Napriek jednoznačným dôkazom, ktoré v celom rozsahu potvrdili dôvodnosť žaloby, prvostupňový súd žalobu zamietol. Ide o zjavné porušenie práva na spravodlivý súdny proces, keď súd rozhodol v rozpore so zisteným skutkovým stavom, a neakceptovateľné je aj jeho právne posúdenie veci. Krajský súd prvostupňový rozsudok potvrdil ako vecne správny, avšak vychádzal z absolútne neakceptovateľných záverov, ktoré nezodpovedajú zistenému skutkovému stavu. Odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, nekonkrétne, a teda nezákonné a nezodpovedajúce spravodlivému rozhodnutiu. Krajský súd neposkytol sťažovateľovi ochranu napriek nespornosti jeho nároku, čím zásadným spôsobom porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Pretože v demokratickom právnom štáte nie je možné takýto rozsudok akceptovať, je potrebné ho zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie.

8. Sťažovateľ doplnil sťažnosť doručení ústavnému súdu podaním z 12. decembra 2017, v ktorom uviedol, že okresný súd uznesením č. k. 16 C 242/2009-385 zo 4. decembra 2017 uložil sťažovateľovi zaplatiť Slovenskej republike náhradu trov konania vo výške 1 345,06 €. Pretože takéto rozhodnutie považuje sťažovateľ za nezákonné, keďže bol zaviazaný zaplatiť trovy konania za znalecké posudky, ktoré boli nesporne v jeho prospech a potvrdzovali oprávnenosť jeho nároku, požiadal ústavný súd, aby dočasným opatrením odložil vykonateľnosť právoplatného rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 242/2009-339

zo 16. februára 2017 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 185/2017-373 z 24. júna 2017.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

15. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

16. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

17. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo

samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

18. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov.

19. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu ním označeného základného práva došlo v dôsledku toho, že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a tiež preto, že odvolaním sťažovateľa napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, hoci spočíval na nesprávnych skutkových záveroch. Podľa názoru sťažovateľa v konaní bola preukázaná dôvodnosť jeho žaloby, ktorou žiadal určiť, že pracoval u žalovaného v čase od 1. júla 1980 do 30. apríla 2007 za podmienok vzniku chorôb z povolania, a to choroby z vibrácií – ochorenia kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobených vibráciou v zmysle položky č. 28 prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a choroby z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín v zmysle položky č. 29 prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

20. Krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 konštatoval, že preskúmaním veci nezistil dôvodnosť odvolacích dôvodov sťažovateľa ani v otázke skutkového, ani v otázke právneho záveru okresného súdu, ktorého rozsudok a jeho odôvodnenie považoval za správne, zákonné a presvedčivé, preto sa s ním plne stotožnil. V odôvodnení rozsudku poukázal na ustanovenie § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom podľa osobitného predpisu, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe a) zamestnancovi zamestnávateľa podľa § 16 pri plnení pracovných úloh alebo služobných

úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných alebo služobných úloh; b) fyzickej osobe uvedenej v § 17 ods. 2 pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Ďalej krajský súd odcitoval ustanovenia § 31a – 31f zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravujúce činnosť a postupy špecializovaných pracovísk a ich právomoc v otázkach chorôb z povolania a postup pri uznaní alebo ohrození takouto chorobou.

21. Súčasne považoval krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017 za potrebné k odvolacím námietkam sťažovateľa uviesť:

„... Predmetom posúdenia odvolacieho súdu je správnosť skutkových záverov okresného súdu pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu, či tento v definovanom období - od 01.07.1980 do 30.04.2007, pracoval ako zamestnanec žalovaného za podmienok vzniku profesionálnej choroby definovanej v položke 28 resp. 29 prílohy č. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom zabezpečení. Žalobu s určovacím petitom podal žalobca potom, ako Regionálny úrad zdravotníctva Prievidza a pracoviská pracovného lekárstva v Banskej Bystrici a v Bratislave mu odmietli uznať profesionálnu chorobu, pretože nepracoval za podmienok vzniku tejto choroby.

... Žalobca v konaní tvrdí, že u žalovaného pracoval v období od 01.07.1980 do 30.04.2007 za podmienok, kde vzniká profesionálna choroba, že dňa 03.04.2007 príslušné zdravotnícke zariadenie hlásilo ohrozenie chorobou z povolania s dátumom zistenia 20.12.2006. Choroba z povolania mu nebola priznaná doteraz, a to podľa jeho názoru, z dôvodu neobjektívneho vyjadrenia žalovaného o rizikách, ktorým bol v podzemí vystavený.

... Je nepochybné, že u žalobcu orgány verejného zdravotníctva zistili ohrozenie profesionálnou chorobou (lekárska správa z 20.12.2006, oddelenie pracovného lekárstva v Prievidzi), resp. konštatovali, že žalobca nepracoval za podmienok možného vzniku choroby (lekárska správa zo dňa 09.03.2009), odpoveď predsedu Celoslovenskej komisie pre posudzovanie chorôb z povolania [REDAKOVANÉ] z 01.05.2009, v zmysle ktorej Celoslovenská komisia pre posudzovanie chorôb z povolania, ktorú tvoria všetci vedúci pracovníci kliník a oddelení pracovného lekárstva a toxikológie na Slovensku

(Košice, Martin, Banská Bystrica, Bratislava), na svojom zasadnutí dňa 04.02.2009 konsenzom neposúdili ochorenie pána [REDAKOVANÉ] (rozumej žalobcu) ako chorobu z povolania. Komisia nemá dôvod toto svoje rozhodnutie meniť.

... Okresný súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalkyňou [REDAKOVANÉ] a kontrolné dokazovanie znalcom z Českej republiky [REDAKOVANÉ].

... Súd posudkom nie je viazaný, hodnotí ho voľne ako ktorýkoľvek iný dôkaz podľa zásad uvedených v § 132 O. s. p. (teraz § 191 CSP). Hodnoteniu nepodliehajú odborné znalecké závery z hľadiska ich správnosti, súd hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k zadaniu, k zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Pokiaľ sa však s jeho závermi súd nestotožňuje, musí to v rozhodnutí odôvodniť.

... Okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy podľa kritérií v ust. § 191 CSP a správne konštatoval skutkový záver, že žalobca v kritickom období vykonával ako zamestnanec žalovaného (od 01.07.1980 do 08.05.2007) prácu, v dôsledku ktorej bolo u neho zistené ohrozenie chorobou z povolania a bol preradený na nerizikové pracovisko. Ako uviedol znalec [REDAKOVANÉ], aby zistené onemocnenie mohlo byť uznané ako choroba z povolania, musia byť kumulatívne splnené tri základné podmienky - klinické kritériá, hygienické kritériá (profesionalita) a zaradenie do zoznamu chorôb z povolania. Žalobca bol vyšetrený dňa 20.12.2006 a následne bolo vydané hlásenie ohrozenia chorobou z povolania zo dňa 02.04.2007 Klinikou pracovného lekárstva a klinickej toxikológie Martin - [REDAKOVANÉ], položka 28, onemocnenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín spôsobené vibráciami. Uvedený zásadný údaj znamená, že ku dňu 20.12.2006 boli u žalobcu splnené kritériá iba pre ohrozenie z choroby z povolania, nie pre chorobu z povolania. Následne už bol žalobca pre ohrozenie profesionálnou chorobu preradený na nerizikové pracovisko.

... Uvedené odborné závery z listinných dôkazov a znaleckého dokazovania dávajú nepochybnú odpoveď na odbornú otázku, teda či v dôsledku vykonávania práce u žalovaného na jeho pracoviskách do 30.04.2007 došlo k takému poškodeniu zdravia žalobcu - objektívne klinicky preukázanému, že spolu s ďalšími podmienkami (hygienické kritériá - ide o práce, ktorých výkon môže vyvolať profesionálnu chorobu, teda chorobu, zaradenú do zoznamu profesionálnych chorôb v prílohe k zákonu č. 461/2003 Z. z.

o sociálnom poistení), možno dospieť k právnomu záveru o chorobe z povolania a k vzniku škody, za ktorú zodpovedá zamestnávateľ poškodeného zamestnanca. Odpoveď na túto otázku je negatívna, keďže žalobca v kritickom období neonemocnel na pracoviskách žalobcu na chorobu, ktorá by bola klinicky preukázaná. Išlo u neho o ohrozenie takouto chorobou, v dôsledku čoho došlo k jeho preradeniu na nerizikové pracovisko.“

22. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

23. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov sťažovateľova argumentácia uvedená v jeho odvolaní neobstojí. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

24. Podľa § 195 ods. 4 Zákonníka práce za škodu spôsobenú zamestnancovi chorobou z povolania zodpovedá zamestnávateľ, u ktorého zamestnanec pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Choroby z povolania sú choroby uvedené v právnych predpisoch o sociálnom zabezpečení (zoznam chorôb z povolania), ak vznikli za podmienok v nich uvedených. Ako aj z krajským súdom citovaného ustanovenia § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, na to, aby určitá choroba zamestnanca mohla byť

prehlásená za chorobu z povolania, musia byť splnené súčasne tri podmienky: musí ísť o chorobu zaradenú do zoznamu chorôb z povolania (podľa prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.); choroba musela vzniknúť za podmienok stanovených v zozname chorôb z povolania (podľa prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo v súvislosti s plnením pracovných úloh; choroba musí byť za chorobu z povolania uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom.

25. Ako z položiek č. 28 a č. 29 prílohy č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, pre chorobu z povolania „*Choroba z vibrácií - ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciou*“ sú stanovené podmienky vzniku „*Pri kontakte so zdrojmi vibrácií*“ a pre chorobu z povolania „*Choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín*“ sú stanovené podmienky vzniku „*Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu*“.

26. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania uzavrel, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že v dôsledku vykonávania práce u žalovaného na jeho pracoviskách do 30. apríla 2007 došlo u sťažovateľa k takému objektívne klinicky preukázanému poškodeniu zdravia, že možno dospieť k právnomu záveru o chorobe z povolania a k vzniku škody, za ktorú zodpovedá sťažovateľovi jeho zamestnávateľ.

27. Ústavný súd sa nestotožňuje so závermi, ktoré z vykonaného znaleckého dokazovania vyvodzuje sťažovateľ, a to aj s ohľadom na obsah ďalších listinných dôkazov. Ako na to už i krajský súd poukázal, Celoslovenská komisia pre posudzovanie chorôb z povolania konštatovala na zasadnutí 4. marca 2009, že v prípade sťažovateľa nejde o chorobu z povolania v zmysle prílohy č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. s poukazom na to, že podľa hygienického prieskumu sťažovateľ nepracoval v podmienkach, v ktorých mohlo vzniknúť dané poškodenie zdravia z práce (nebola zistená kompatibilita medzi klinickým nálezom a závermi hygienického šetrenia profesionality). Závery znaleckých posudkov vypracované v konaní k rovnakej otázke presvedčivo tento záver nevyvracajú. Znalkyňa [REDACTED] nezodpovedala na položené otázky (najmä na otázku č. 9 a 10)

jednoznačne v prospech sťažovateľa, hoci uviedla, že podklady v stanovisku Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Prievidza neobsahovali všetky relevantné údaje k posúdeniu profesionality ochorenia (otázka č. 2). K obdobne nejednoznačným záverom dospel i znalec [REDACTED] (najmä odpovede na otázky č. 2, 9 a 10). Pokiaľ za tejto situácie krajský súd považoval skutkový záver vyvodený z vykonaného dokazovania okresným súdom za priliehavý, ani podľa názoru ústavného súdu nejde o prípad, v ktorom by tento skutkový záver bol zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neutržateľný.

28. Pretože právne názory krajského súdu, ktorými odôvodnil rozsudok č. k. 6 Co 185/2017-373 z 27. júna 2017, nemožno považovať za také, ktoré by boli založené na výklade aplikovaného jednoduchého práva spôsobom, ktorý by popieral jeho účel a zmysel, a nie sú ani v rozpore so zisteným skutkovým stavom veci, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a postupom krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa. Sťažnosť sťažovateľa preto odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

29. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími nárokmi, ktoré sťažovateľ sťažnosťou uplatnil, a to návrhom na priznanie spravodlivého zadosťučinenia a návrhom na nariadenie dočasného opatrenia.

30. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2018